

חווייה של בית וגן

מאת: גילי כהן-לב | צילום: דודי ארזון

האדריכל עודד פפרמן תכנן פרויקט של "מתחת פנים" בקומה שנייה של בית ותיק בהרצליה פיתוח ובגינה הסובבת אותו. שפת עיצוב הפנים יוצאת אל סביבת החוץ ויוצרת זרימה הרמונית המאחדת את שני המרחבים לכדי חווייה אחת

החזית הקדמית לאחר התכנון המחודש מתוכננת כקטעים תחומים היוצרים מארג נקי וסדר הרמוני: חיפוי גרניט בגדלים וגוונים שונים, אבני ביר זית גדולות המסמנות את שבילי המדרך, חלקת דשא קוריאני, דק עץ מוגבה ופיזור מדוד של צמחייה.

תקלה בצנרת יכולה להיפתר ע"י הזמנת בעל מקצוע, או להוות סיבה טובה לערוך "מתיחת פנים" ביתית, כמו שקרה בבית בהרצלייה פיתוח. הבית הדו קומתי, חצוי של דו משפחתי שנבנה לפני כ-40 שנה, כבר עבר טיפול חלקי קודם בקומה הראשונה, אך מטבע הדברים בעשרים השנה שחלפו מאז השתנו צורכי דיורו, ואף ילדיהם שבגרו כבר "פרחו מן הקן". בתוך כך השתלבה התקלה בצנרת עם רצון לרענן את פני הבית ולהתאימו לצרכים העכשוויים, כאשר הפעם עמדו על הפרק חידוש פני הקומה השנייה והגינה. שלא כנהוג, מספר האדריכל **עוזד פפרמן** שבידו הופקד תכנון הפרויקט, בעלי הבית, שהינם דווקא שוחרי עיצוב שמכירים ומוקירים את התחום, לא הציגו כל דרישות ספציפיות למעט ידיעה ברורה מה הם לא רוצים. מנקודת מוצא זו של "א-פרוגרמה" התמקד התכנון של פפרמן ביצירת "חוויות מגורים" כפי שהוא מכנה זאת. "התפיסה התכנונית נועדה ליצור מסגרת ייעודית נוחה מותאמת לאופיים ולאורח חייהם - למשפחתיות החמה שהם מנהלים, לעובדה שהם מרבים לארח, ולהיותם בעלי אוריינטציה אסתטית גבוהה. הרעיון שעמד בבסיסה מקביל במידה מסוימת לבניית תפאורה, שבמקרה זה הינה חלל גמיש ורב תכליתי המאפשר להם לצקת לתוכו את תכניהם הפרטיים ולתת ביטוי לטעמם והעדפותיהם".

חדר הרחצה הצמוד לחדר העבודה: משטח כיור מזכוכית, חיפוי קיר מפסיפס, מראה מאורכת ונגיעה של גון אדום על לצדה.

חדר העבודה/אירוח שזכה לתוספת גובה עם התקנת גג רעפים חדש. הגובה שנוצר נוצל לבניית גלריית שינה שנבנתה באמצעות קונסטרוקציית מתכת ומדרגות המובילות אליה. תחתית הקונסטרוקציה יוצרת הנמכת תקרה מעל פינת העבודה ומוסיף נופך חמים.

טרם התכנן החדש נחלק חלל הקומה השנייה לשלושה חדרים, שהיו סדורים לאורכו של מסדרון תחום במעקה ופתוח חלקית כלפי חלל המגורים שבקומה הראשונה. בארגון המחודש נותר אחד מהם כשהיה, ויתרת השטח הפכה לחלל אחד מרווח במיוחד, שבתוכו נטמע גם מרבית שטחו של המסדרון. המעקה שהוסר הומר בקיר מסך שקוף המשתרע לכל גובהו של החלל, וקטע קטן במקום המפגש עם גרם המדרגות נותר לשמש כמעין מעבר בין החדרים ונקודת תצפית פתוחה אל חלל המגורים. נכון לעכשיו הותקן בו מעקה מתכת מעוצב, אך במידת הצורך בעתיד ניתן יהיה להתקין במקום מעלית. למרות שמדובר בשני חללים "תקניים", מוגדרים ומצוידים כדלתות, ההיררכיה ביניהם מיטשטשת והזרימה היא חופשית וישירה, כמו מרחב אחד הנחלק לאזורים: אזור/חדר עבודה ואזור/חדר שינה.

החלפת הגג הישן בגג רעפים חדש זיכתה את הקומה השנייה בתוספת גובה, אשר בחדר העבודה, הכולל חדר רחצה צמוד ומשמש גם לאירוח נכדים, נוצלה באורח יצירתי לבניית "גלריית שינה". הגלריה נבנתה מקונסטרוקציית מתכת עם גרם מדרגות שמוביל אליה, כאשר בחלק מהחלל התקבלה עקב כך תקרה נמוכה המשווה לו ממד אינטימי נעים ועניין צורני. החלל השני הוא מרחב מרשים ונדיב ממדים, המשלב בשטחו חדר רחצה ויציאות לשתי מרפסות: אחת חזיתית הזורמת במקביל אליו, והשנייה בצדו הדרומי.

תאורת החלל, שמתקבלת משילוב של גופים שקועים וספוטים מתכתיים, והחומרים שנבחרו לשמש בו רוקמים שפת עיצוב עכשווית ומודרנית: אריחי צפחה ירוקה, מתכת, עץ, בטון, זכוכית וטיח פיגמנטי המופיעים בוריאציות שונות בשני החללים. חדר העבודה-אירוח רוצף בפרקט עץ המשתלב עם נוכחותה של המתכת בו, ואילו ביחידת השינה - על אזוריה השונים - נעשה שימוש באריחי צפחה ובשילובים של עץ באלמנטים מכניים ובפריטי הריהוט. הזכוכית בקיר המסך שוזרת בחלל זה מוטיב של שקיפות ואוויריות, ומראה הגן והקומה התחתונה שנחשפים דרכה מדגישים דיאלוג עם החוץ, כמו גם עם חללי הבית האחרים. ◀

חומריות טבעית, חלל גבוה ותחושת מרחב

הכניסה ליחידת השינה: איחוד שני חללים וסיפוח שטח המסדרון לחדר השינה יצר חלל מרווח במיוחד. מעקה המסדרון שהומר בקיר מסך המשקיף אל הגינה מחזק את הדיאלוג עם החוץ, ולצד תוספת הגובה בעקבות הגג החדש מתקבל מרחב מרשים בממדיו ובתחושת האוויריות הנסוכה בו. בקטע המפגש של חללי הקומה עם גרם המדרגות הותקן מעקה, ובמידת הרצון בעתיד ניתן יהיה להתקין במקום מעלית.

קיר מסך מחזק דיאלוג עם החוץ ונוסך שקיפות אוורירית בחלל הפנים

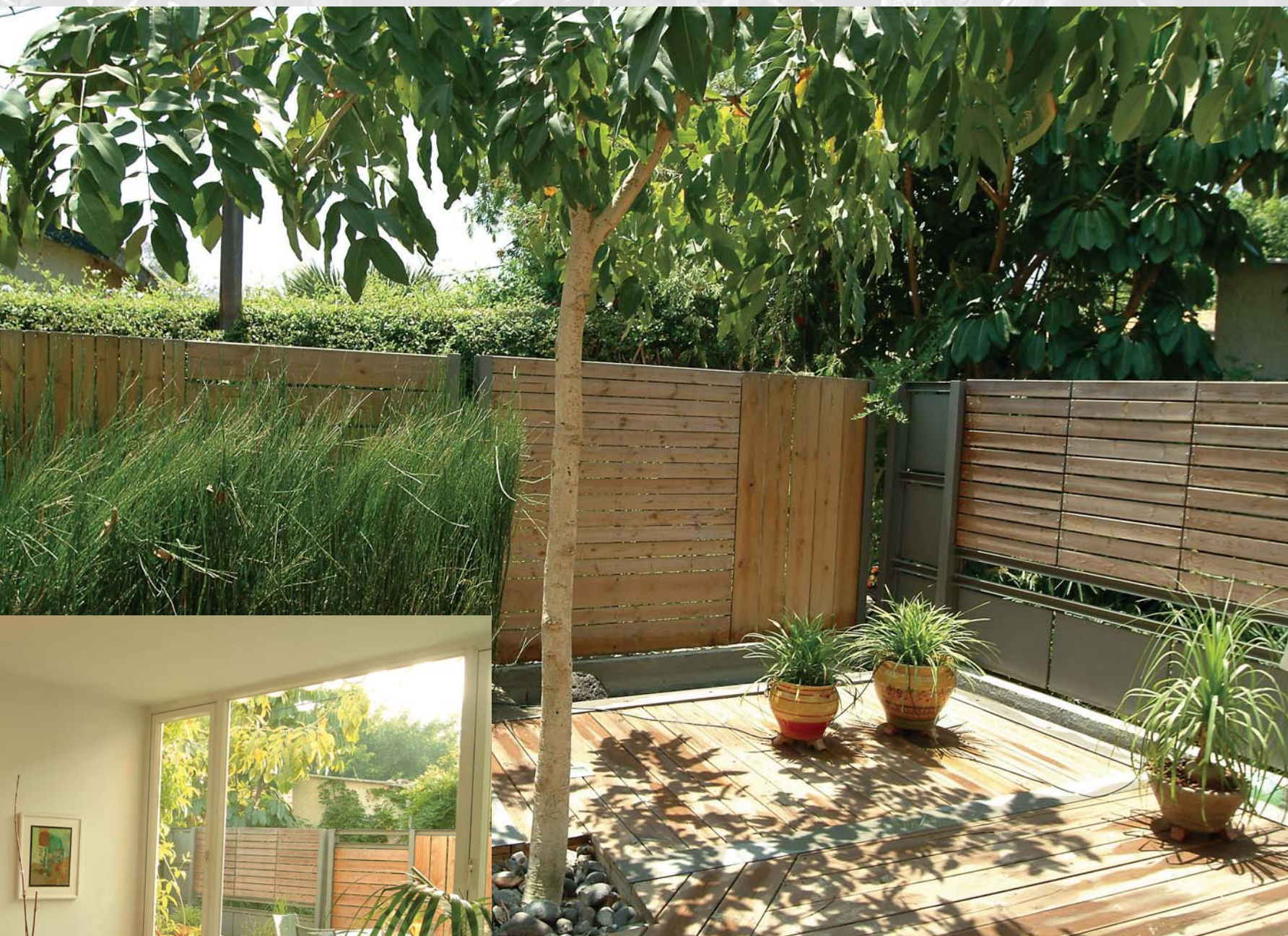
שפת העיצוב מודרנית - אריחי צפחה בגון ירוק, זכוכית, מתכת, עץ וטיח, מוטיב של שקיפות ותאורה של גופים שקועים וספוטים מתכתיים. על מנת לשמר את המרחב תוכנן ארון קיר פינתי שחזיתו, העשויה ניר אורז נתון בזיגוג עם שילוב פרופילי עץ, נראית כחיפוי קיר יפני משהו. שידת אחסון משתלבת בתוך פינת קירות חדר הרחצה, שנחשף חלקית אל החלל באמצעות פתח שקוף.

התכנון ככלל, מגלם פתיחות וניקיון, ומנצל אלמנטים קונסטרוקטיביים/פונקציונליים לשמש כאלמנטים דקורטיביים. כך, למשל, בקירות התוחמים את חדר הרחצה שולבו קטעי זכוכית שקופה לריכוך תחושה של מסה בנויה ולהדגשת הפתיחות, ובמקום בניית חדר ארונות שיכביד ו/או יגזול מהמרחב תוכנן ארון קיר פינתי גדול. חזיתות הארון עשויות נייר אורז נתון בתוך זיגוג עם שילוב של פרופילי עץ, ובמבט ראשון נדמה שמדובר בחיפוי קיר דקורטיבי. נתון פונקציונלי אחר שהפך למוקד של עניין ויזואלי, הוא חיפוי הדופן הפנימי של מפתח הכניסה לחדר הרחצה וחלקת הקיר הסמוך אליו, שבשני צדדיו תוכננו גומחות: ארון אחסון בחדר הרחצה, וספרייה בחדר השינה. לצורך קיבוע מדפי הספרים "נגסו" בדופן הקיר מעין

אלמנט מקורי בכניסה אל חדר הרחצה: חיפוי קיר, המתקבל מפסי עץ ופורמייקה אפורה במשחקי פוזיטיב נגטיב. חיפוי זה מצניע מגרעות שנגסו בדופן הפנימי של מפתח הכניסה לצורך קיבוע של מדפי ספרייה סמוכה שתוכננה בתוך גומחה בקיר.

מגרעות, וחיפוי המשלב פסי קורות אלון ופורמייקה אפורה במשחקי "פוזיטיב- נגטיב" יוצר מראה מרשים במיוחד, כפרט כשהוא חובר לספרייה ומתנשא לצדה לכל גובה החלל. פינה אחרת של קירות חדר הרחצה נוצלה להצבת שידה נמוכה המשתלבת בתוכה ללא תפיסת נפה, וכך, למעט המיטה הנמוכה המאופיינת בעיצוב מינימליסטי וכורסה בעלת ערך סנטימנטלי שניצבת במרכז החלל, אין בחדר פריטי ריהוט "עצמאיים" ותחושת מרחב אורירית עם זיקה כלשהי למראה יפני היא הממד הדומיננטי בו. צבעוניותו הטבעית-בהירה מדגישה את המרקם הרגוע וטביעת חותמם של בעלי הבית בפריטי הנוי למשל, או בספרייה העשירה, משלימה את המראה המעוצב בנוף אישי יקר. ◀

דיאלוג בין פנים וחוץ: הגינה האחורית מוקפת גדר מעוצבת מקטעי בטון ועץ במסגרות מתכת שמשכיחה את קיומו של העולם שבחוץ. שטחה משלב שיבוץ מבוקר של צמחייה ירוקה, חומרי חיפוי קשים ורכים - רחבות מרוצפות עץ וחלוקי גרניט במעברים ביניהן - והמרחב כולו תחום באמת מים המתנקזת לבריכת מים צלולים. המים המשמיעים קול פכפוף מעודן ואור הבוקע מתוכם עוטפים את המרחב בשלווה ומשווים לו ממד קסום.

תכנון הגינה, ובכלל זה שדרוג חזיתו הקדמית של הבית, מדברים באותה שפה מודרנית "הרעיון היה להחיל את המארג הנקי- מאוורר גם על סביבת החוץ, ולמעשה, נגזר ממנו והתרחש בתהליך הפוך, כשחלל הפנים הכתיב את קווי העיצוב ושימושי החומרים של המעטפת ושל הגן" אומר פפרמן. במסגרת שדרוג החזית נצבעה המעטפת, בכניסה לבית מהרחוב הותקן שער מתכת מסוגן שיעיצבו וגונו חוברים לאלמנטים המתכתיים ששולבו בחלל הפנים, וכאמור, נבנה גג רעפים חדש, שמעבר לשדרוג החזיתי אף שיפר את השיפוע הקונסטרוקטיבי. הגינה, שבמתכונתה הקודמת הייתה גינה טיפוסית עם צמחייה מרובה שגזלה מנפחה, סובבת את הבית ונחלקת לשני מוקדים. בחזית הקדמית היא מהווה מעין תהליך כניסה למרחב הפרטי, ועיצובה המסוגן נרקם מקטעים תחומים של אבן, עץ, ושיבוץ מדוד של צמחייה שנבחרה בקפידה: אריחי מדרג גדולים מאבן ביר זית שביניהם פזורים חלוקי גרניט בגדלים ובגוונים שונים, חלקת דשא קוריאני שפני שטחו מאופיינים בנפחיות דמוית כריות רכות, דק עץ מוגבה מעט ועליו כדור דקורטיבי עשוי חומר קרמי, ומעט שיחים ירוקים ועצי פרי. הגינה האחורית היא מרחב מזמין של רוגע לשמו, הזורם כהמשך ישיר של חלל הפנים ועטוף גדר גבוהה ה"מעלימה" את קיומה של הסביבה. חומרי חיפוי קשיחים- עץ ברחבות הישיבה וחלוקי גרניט במעברים המקשרים ביניהם- משתלבים עם נגיעות מבוקרות של צמחייה תואמת, וגולת הכותרת כאן היא אמת מים התוחמת את השטח. אמת המים מתנקזת לבריכת מים צלולים תוך השמעת קול פכפוף מעודן ותאורה הבוקעת ממנה לעת ערב מפיצה אור קסום, שחודר אף לחלל הפנים דרך החזית השקופה ומאחד את שני המרחבים לחוויה אחת של בית וגן. ■

קסם לעת ערב בגינה האחורית